

עפ"ת 28342/12/20 - סלימאן עותמאן נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עפ"ת 28342-12-20 עותמאן נ' מדינת ישראל

לפני: כבוד השופט העמית אברהם טל - אב"ד

כבוד השופטת מיכל ברנט

כבוד השופט שמואל בורנשטיין

המערער

סלימאן עותמאן

נגד

המשיבה

מדינת ישראל

פסק דין

1. בפנינו ערעור על גזר הדין של בית משפט השלום בראשון לציון בת"פ 47890-06-17 שבו הוטלו על המערער, נהג משאית בן 65, 18 חודשי מאסר בפועל, שנת מאסר על תנאי בתנאים המפורטים בגזר הדין, פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לצמיתות (שהוטלה בהסכמת המערער), קנס בסכום של 5,000 ₪ ותשלום פיצוי של 20,000 ₪ למשפחת המנוח.

הערעור מכוון כלפי משך תקופת המאסר, שאותו מבקש המערער לקצר ולאפשר לרצותו בעבודות שירות במשך 9 חודשים.

2. לא למותר לציין שהמערער הורשע לאחר שמיעת ראיות והערעור, שאמנם מכוון כנגד חלק מרכיבי גזר הדין, מתייחס גם לקביעת רשלנותו של המערער והשפעת רשלנותו של המנוח עליה (ראה סעיפים 61-23 להודעת הערעור).

3. ב"כ המערער טוענת, בהסתמך על פסיקה שהוצגה בפנינו, שבית משפט קמא טעה בקביעת מתחם הענישה,

עמוד 1

במיקומו הגבוה של המערער באותו מתחם ובכך שהתחשב לחומרה בעברו הפלילי והתעבורתי של המערער.

לטענתה, בית משפט קמא לא התחשב בנסיבות האישיות של המערער כפי שתוארו בדברי ביתו ובתסקיר שירות המבחן שהוצג בפניו ובפניו, בחרטתו של המערער, במצבו הנפשי שנגרם בהשפעת התאונה עליו, במצבו הפיזי לאחר שנפגע בתאונת דרכים, בהיותו מטפל באימו הקשישה ובתפקודו החיובי במקום מגוריו באבו גוש ובמקום עבודתו על פי מסמכים שהוצגו בפניו ועדות מעסיקו בבית משפט קמא.

גזר הדין של בית משפט קמא

1. יש לקבוע את מתחם העונש בהתאם לעיקרון ההלימה כפי שבא לביטוי בהלכת ע"פ 6755/09 ארז אלמוג נ' מדינת ישראל, לפיה יש להטיל עונשי מאסר בפועל ופסילה בשל עקרונות קדושת החיים וההרתעה, נסיבותיו האישיות של הנאשם אינן בנות משקל ואמת המידה הקובעת היא רמת רשלנותו של הנאשם.

2. מאחר ומצבו ונסיבותיו האישיות של המערער, כמתואר בתסקיר, אינם חריגים ולאור ההלכה הנ"ל, משקלו של התסקיר אינו גבוה.

3. רשלנות המערער היא מתמשכת ולא רגעית שכן היה עליו להימנע מלבצע פניית פרסה מהנתיב הימני, שהיא בעלת פוטנציאל סיכון גבוה, אלא לפנות בבטחה שמאלה מהנתיב השמאלי.

4. בגזירת העונש נלקחה בחשבון רשלנותו התורמת של המנוח, שנסע במהירות גבוהה ובנתיב השמאלי אך גם אם היה נוהג כהלכה תוצאות התאונה היו זהות.

5. אילו המערער נהג כנהג סביר, כפי שמצופה במיוחד מנהג מקצועי, היה יכול למנוע את התאונה ולכן רשלנותו היא ברף הגבוה או לכל הפחות ברף הבינוני-גבוה ומתחם העונש נע בין שנת מאסר לשנתיים מאסר ופסילה בין 8 שנים לפסילה לצמיתות.

אין כל מקום לסטות לקולא ממתחם העונש.

6. בקביעת מיקומו של המערער במתחם יש להתחשב בכך שיש לו 189 הרשעות בתעבורה מאז היותו נוהג משנת 1980 ועבר פלילי ישן, שהתיישן, אך לא נמחק, בעבירות שונות בגין נידון לעונשי מאסר.

7. אין לזקוף לחובת המערער את ניהול משפטו אך לא ניתן להקל בעונשו כפי שמן הראוי היה להקל לו היה מודה ומקבל אחריות לקרות האירוע.

8. לנסיבותיו האישיות של המערער אין כל מעמד בכורה על פני הסבל והאובדן של משפחת המנוח.

נימוקי הערעור בכתב ובעל פה

1. המערער לא חסם את כל נתיבי הנסיעה אלא החל לפנות רק לאחר שכל כלי הרכב עברו, כאשר נתיב וחצי מימין היו פנויים.

2. אם המנוח היה נוסע כחוק מצד ימין ולא במהירות מופרזת של 136 קמ"ש לפחות התאונה הייתה נמנעת. המנוח בלם רק עם הבלם האחורי וראשו היה מופנה כלפי מטה.

3. רשלנות המערער לא גבוהה אלא רשלנות רגעית והוא לא היה חייב לנסוע עם רכב ליווי, כפי שקבע בטעות בית משפט קמא.

4. בית משפט קמא לא התחשב בחלופי הזמן של שלוש וחצי שנים מאז התאונה, במהלכם לא נפתחו נגד המערער תיקים נוספים והוא לא הפר את תנאי שחרורו ובהתמשכות ההליכים, שגרמה להחמרת מצבו הנפשי של המערער כמתואר בתסקיר המבחן ובמסמכים הרפואיים.

5. בית משפט קמא לא איזן את משך תקופת המאסר ודרך ריצויו עם הפסילה מלנהוג לצמיתות, שניתנה בהסכמת המערער, ומגשימה את מטרות הענישה בתאונות דרכים ועם עונשי הקנס והפיצוי, אותם מוכן המערער לשלם אך יתקשה לעשות כן בגלל שמאז התאונה הוא אינו עובד ואם ייאסר מאחורי סורג ובריאח לא תהיה לו הכנסה.

6. עברו הפלילי של המערער ישן, עברו התעבורתי נובע ברובו מהיותו נהג משאית מקצועי ובעשור האחרון נרשמו לחובתו 9 הרשעות, רובן ברירות משפט.

7. בית משפט קמא לא התחשב בנסיבותיו האישיות של המערער, כמתואר בתסקיר המבחן, לפיו המערער לוקח אחריות לתאונה, החל להשתתף, תוך גילוי רצון רב, בהליך טיפולי, שהופסק רק בגלל הקורונה.

8. בית משפט קמא לא התחשב בתרומת המערער ומשפחתו לקהילה ולמדינה, בהיותו סב לשני נכדים ומטפל באימו בת התשעים, שייפגעו ממאסרו.

תגובת המשיבה

1. כפי שנראה בסרטון האירוע, שהוצג בפני בית משפט קמא ובפנינו, גם אם המנוח היה נוסע במהירות המותרת התאונה לא הייתה נמנעת שכן המערער היה יכול לראות את המנוח ממרחק רב לו הסתכל במראות. גם אם המנוח היה

נוסע בנתיב הימני הוא היה מתנגש במשאית, שאורכה 19 מ', שחסמה את נתיב האופנוע תוך 2.5 שניות והייתה "קיר מוות" עבורו.

2. בית משפט קמא התייחס לתסקיר אך ברוב המקרים מדובר בנאשמים נורמטיביים. גם אם המערער היה מסיים את הטיפול לא הייתה לכך משמעות לעניין העונש, שנגזר ממרכיבים אחרים שפורטו בפסק דין אלמוג.

3. התנהגותו הרגועה של המערער בזמן חקירתו ושינוי גרסתו במהלכה מלמדים שמצבו הנפשי אינו כה חמור.

דין והכרעה

1. לאחר שעיינו בהכרעת הדין של בית משפט קמא, שניתנה לאחר שמיעת ראיות וסיכומים, בטיעוני ב"כ הצדדים, בראיות בכתב ובעל פה, לרבות בדברי המערער, בתסקיר המבחן, במסמכים הרפואיים ובמכתבי מעסיקו של המערער וראש מועצת אבו גוש, בהודעת הערעור, ושמענו טיעוני ב"כ הצדדים בפנינו, לרבות עיון בפסיקה שהגישו, הגענו למסקנה שדין הערעור להידחות.

2. העיקרון המנחה בעבירה של גרם מוות בנהיגה רשלנית, שבה הורשע המערער, הוא עקרון ההלימה כפי שבא לביטוי בהלכת פס"ד ארז אלמוג שעליה הסתמכו בית משפט קמא וב"כ המשיבה בפניו ובפנינו.

3. עיקרון זה שכולל את שיקולי ההרתעה וקדושת החיים בא לביטוי בפסיקה הנוהגת בעבירה זו לפיה, כפי שנפסק בפסקי הדין שהובאו על ידי ב"כ המערער, מדובר בענישה אינדיבידואלית לפי מהות המעשה והעושה אך אמת המידה הקובעת היא רמת רשלנותו של הנהג ונסיבותיו האישיות אינן בעלות משקל.

4. לאחר שעיינו בהכרעת הדין ובטיעוני ב"כ המערער לעניין דרגת רשלנותו הגבוהה או למצער הבינונית-גבוהה הגענו למסקנה שגם בהתחשב בטענות באשר למהירות נהיגתו של נהג האופנוע, קביעת רשלנותו של המערער מוצדקת. גם אם טעה בית משפט קמא בקביעת רשלנותו של המערער בנסיעתו ללא מלווה, שכן לא היה חייב לעשות כן, לא מדובר במרכיב בעל משמעות בקביעת הרשלנות.

5. אמנם עברו הפלילי של המערער ישן ועברו התעבורתי איננו מכביד אך מצופה מנהג מקצועי על רכב כבד, שיגלה זהירות יתר ולא יפנה פניית פרסה מסוכנת מהנתיב הימני ויחסום את דרכו של האופנוע, גם אם נסע מהר

מהמותר.

6. אף אנו, כמו בית משפט קמא, איננו מתעלמים ממצבו הנפשי והפיזי של המערער, שפוגע גם במשפחתו כמתואר בתסקיר המבחן ובמסמכים שהוצגו בפני בית משפט קמא ובפנינו, אך מצבו הפוסט טראומתי שגרם לאותן תוצאות הוא נחלתם של אלה שגורמים למוות ברשלנות, כמו נהגים שגורמים לתאונות קטלניות ולא לה שגורמים לתאונות עבודה קטלניות.

7. אמנם עונש פסילה מלנהוג לצמיתות בהסכמתו הוא עונש משמעותי שמפיג את מסוכנותו של נהג שגורם ברשלנות לתאונה קטלנית אך אין בו כדי לבטא את עיקרון ההלימה ואת הצורך להגן על קדושת החיים.

8. אמנם המערער לא ערער על הרשעתו אלא רק על משך המאסר שהוטל עליו, שלא ניתן לרצותו בעבודות שירות, אך הוא הורשע לאחר שמיעת ראיות וגם בפני שירות המבחן הוא אמנם הצטער על תוצאות התאונה אך השליך חלק מהאחריות לתאונה על המנוח, התקשה לבחון את אחריותו לביצועה וטען שהחמירו איתו בגלל היות המנוח עו"ד בתחום התעבורה.

9. לאור כל האמור לעיל, אנו דוחים את הערעור וממליצים לגורמי הטיפול בשב"ס לשלבו בתוכנית טיפולית שיקומית ייעודית, אם יהיה מוכן לכך.

ניתן היום, כ"ג אדר תשפ"א (7 מרץ 2021) במעמד ב"כ הצדדים והמערער.

אברהם טל, שופט עמית מיכל ברנט, שופטת שמואל בורנשטיין, שופט

ניתן היום, כ"ג אדר תשפ"א, 07 מרץ 2021, בהעדר הצדדים.